

Nr 138.

*Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående tillfälliga löne-
tillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattnings-
havare; given Stockholms slott den 9 mars 1923.*

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

F. V. Thorsson.

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott
den 9 mars 1923.*

Närvarande:

Statsministern och ministern för utrikes ärendena BRANTING, statsråden
LINDQVIST, THORSSON, OLSSON, SANDLER, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON,
ÅKERMAN, SCHLYTER, ÖRNE.

Efter gemensam beredning med cheferna för social-, ecklesiastik-
och jordbruksdepartementen anför chefen för finansdepartementet, stats-
rådet Thorsson följande:

Jag anhåller nu att få förelägga Kungl. Maj:t frågan angående
tillfälliga lönetillägg åt vaktmästare och med dem jämförliga befattnings-
havare.

Vid föredragningen i statsrådet den 8 januari 1923 av de 1923 års statsverksproposition tillhörande för flera huvudtitlar gemensamma frågor anförde jag i fråga om tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare följande:

»Genom beslut av 1918 års riksdag hava vaktmästarna och med dem jämförliga befattningshavare vid centrala ämbetsverk med flera myndigheter erhållit förbättrade avlöningsförmåner. På grund av denna särskilda lönereglering hava dessa befattningshavare undantagits från den tillfälliga löneförbättring, som utgått vid de centrala verken i allmänhet, intill dess dessa nyreglerats.

Vid den definitiva löneregleringen hava emellertid vaktmästarna — under benämning expeditionsvakter — erhållit väsentligt höjd avlöning, varigenom vaktmästarna vid de oreglerade verken komma att, trots det högre dyrtidstillägget, uppbära väsentligt lägre sammanlagd avlöning än motsvarande lönereglerade befattningshavare.

Framställning om beredande av förbättrade avlöningsförmåner åt vissa vaktmästare, vilka ännu ej blivit delaktiga av definitiv lönereglering, har ock gjorts. Denna framställning, som avser vaktmästarna vid länsstyrelserna samt överståthållarämbetets kansli ävensom landsarkiven, har för yttrande remitterats till löneregleringskommittén, som för sin del, då ny lönereglering beträffande länsstyrelserna och överståthållarämbetets kansli ej kunde medhinnas vid 1923 års riksdag, tillstyrkt, att vaktmästarna vid dessa verk måtte tilldelas ett tillfälligt lönetillägg. Detta skulle så avpassas, att det sammanlagda beloppet av begynnelseavlöningen å ordinarie stat och lönetillägget med därå belöpande dyrtidstillägg enligt de för icke nyreglerade verk bestämda grunder skulle stå i viss relation till den för en befattningshavare i den nya lönegraden B 1 (expeditionsvakt) å vederbörande ort fastställda begynnelselönen jämte därå belöpande dyrtidstillägg enligt de för nyreglerade verk gällande grunder.

Då frågan om definitiv lönereglering för högskolorna och de vetenskapliga institutionerna icke kommer att framföras till 1923 års riksdag, skulle även för de vid dessa verk anställda vaktmästarna föreligga samma skäl att införa ett tillfälligt lönetillägg som för vaktmästarna vid länsstyrelserna.

En särskild anledning att taga upp denna fråga föreligger däri, att genom den omläggning av dyrtidstillägget, som Kungl. Maj:t beslutat föreslå 1923 års riksdag, gruppen av icke lönereglerade vaktmästare skulle komma att träffas särskilt hårt.

Jag har med hänsyn till nu angiva förhållanden ansett mig böra igångsätta en undersökning angående införande av tillfälligt lönetillägg för samtliga nu berörda vaktmästare. Denna utredning är ännu ej avslutad, varför jag anhåller att längre fram under riksdagen få återkomma till frågan om avlåtande av proposition i ämnet.»

I avvaktan härpå beräknades emellertid anslag för ändamålet under femte, åttonde och nionde huvudtitlarna å respektive 16,000, 35,000 och 9,000 kronor.

Sedermera har till finansdepartementet från ecklesiastikdepartementet överlämnats en framställning från Sveriges universitets- och

högskolebetjäntes förening om tillfällig löneförbättring för vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare vid högskolorna och de vetenskapliga institutionerna.

Berörda utredning, vilken utförts inom finansdepartementet, har nu avslutats. Då något förslag om lönereglering för landsarkivens befattningshavare icke — såsom tidigare varit meningen — kommer att nu föreläggas riksdagen, har utredningen utsträckts till att omfatta jämväl vaktmästarpersonalen vid nämnda arkiv. Ävenså har, i likhet med vad fallet var vid 1918 års vaktmästarlönereglering, vaktmästarna vid statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. och flottans pensionskassa inbegripits i utredningen. Även i övrigt har omfattningen av den personal, som skulle komma i åtnjutande av tillfälligt lönetillägg, ansetts böra inskränkas till sådana befattningshavare, å vilka sistnämnda lönereglering äger tillämpning eller för vilka avlöningarna fastställts i överensstämmelse med grunderna för densamma.

Vad angår storleken av de tillfälliga lönetilläggen, hava de av löneregleringskommittén för vaktmästarna vid länsstyrelserna föreslagna beloppen tagits till utgångspunkt samt beloppen för övriga ifrågavarande befattningshavare avmätts i förhållande härtill.

Den huvudsakliga innebörden av förslaget framgår av följande sammanställning av avlöningarna för vissa huvudtyper av befattningshavare, tillhörande Stockholmsortsgruppen, med inberäkning av dyrtidstillägg enligt de av Kungl. Maj:t i innevarande års proposition nr 2 föreslagna grunder för befattningshavare över 25 år utan barn:

	Nuvarande avlöning, inklusive dyrtids- tillägg	Motsvarande reglerad avlöning, inklusive dyrtids- tillägg	Föreslagna tillfälliga lönetillägg	Avlöning, inklusive tillfälliga lönetillägg och dyrtids- tillägg
Preparator.....	3,014.—	3,555.72	200.—	3,288.—
Förste vaktmästare eller institutionsvaktmästare	2,603.—	3,370.08	300.—	3,014.—
Vaktmästare	2,192.—	2,998.80	300.—	2,603.—

Med tillämpning av förut angivna principer och iakttagande av senast fastställda dyrtidsindelning har tillfälligt lönetillägg föreslagits för nedanämnda ordinarie befattningshavare med följande belopp för envar:

Under femte huvudtiteln:

Statens bakteriologiska laboratorium:	
1 vaktmästare och preparator	200
1 stallförman och 1 vaktmästare	300
Statens rättskemiska laboratorium:	
1 vaktmästare	300
Överståthållarämbetets kansli:	
2 vaktmästare	300
Länsstyrelsen i Stockholms län:	
2 vaktmästare	300
Länsstyrelsen i Uppsala län:	
2 vaktmästare	310
Länsstyrelsen i Södermanlands län:	
2 vaktmästare	310
Länsstyrelsen i Östergötlands län:	
2 vaktmästare	240
Länsstyrelsen i Jönköpings län:	
2 vaktmästare	170
Länsstyrelsen i Kronobergs län:	
2 vaktmästare	100
Länsstyrelsen i Kalmar län:	
2 vaktmästare	240
Länsstyrelsen i Gotlands län:	
2 vaktmästare	170
Länsstyrelsen i Blekinge län:	
2 vaktmästare	240
Länsstyrelsen i Kristianstads län:	
2 vaktmästare	170
Länsstyrelsen i Malmöhus län:	
3 vaktmästare	310
Länsstyrelsen i Hallands län:	
2 vaktmästare	240
Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län:	
2 vaktmästare	380
Länsstyrelsen i Älvsborgs län:	
2 vaktmästare	240
Länsstyrelsen i Skaraborgs län:	
2 vaktmästare	240
Länsstyrelsen i Värmlands län:	
2 vaktmästare	310
Länsstyrelsen i Örebro län:	
2 vaktmästare	310
Länsstyrelsen i Västmanlands län:	
2 vaktmästare	380

Länsstyrelsen i Kopparbergs län:	
2 vaktmästare	310
Länsstyrelsen i Gävleborgs län:	
2 vaktmästare	380
Länsstyrelsen i Västernorrlands län:	
2 vaktmästare	305
Länsstyrelsen i Jämtlands län:	
2 vaktmästare	235
Länsstyrelsen i Västerbottens län:	
2 vaktmästare	235
Länsstyrelsen i Norrbottens län	
2 vaktmästare	375

Under åttonde huvudtiteln:

Landsarkivet i Vadstena:	
1 vaktmästare	170
Landsarkivet i Uppsala:	
1 vaktmästare	310
Landsarkivet i Lund:	
1 vaktmästare	240
Landsarkivet i Göteborg:	
1 vaktmästare	380
Naturhistoriska riksmuseet:	
4 preparatorer och 1 maskinist	200
1 förste vaktmästare samt 6 vaktmästare, varav 1 tillika portvakt och 1 tillika trädgårdsskötare	300
Akademien för de fria konsterna:	
1 förste och 1 andre vaktmästare samt 1 portvakt och 1 eldare	300
Musikaliska akademien:	
1 eldare (= förste vaktmästare) och 1 vaktmästare	300
Uppsala universitet:	
Biblioteket:	
1 maskinist	210
1 förste vaktmästare och 3 vaktmästare	310
Anatomiska institutionen:	
1 preparator	210
1 vaktmästare	310
Patologiska institutionen:	
1 vaktmästare	310
Fysiologiska institutionen:	
1 vaktmästare	310
Institutionen för medicinsk och fysiologisk kemi:	
1 vaktmästare	310
Farmakologiska institutionen:	
1 vaktmästare	310

Institutionen för allmän och analytisk kemi:	
1 maskinist	210
2 vaktmästare	310
Mineralogisk-geologiska institutionen:	
1 vaktmästare, tillika preparator	210
Fysiska institutionen:	
1 maskinist	210
2 vaktmästare	310
Astronomiska institutionen:	
1 vaktmästare	310
Meteorologiska institutionen:	
1 vaktmästare	310
Botaniska institutionen:	
2 underträdgårdsmästare, 2 trädgårdsmedhjälpare och 1 vaktmästare	310
Zoologiska institutionen:	
2 vaktmästare	310
Museet för nordiska fornsaker:	
1 vaktmästare	310
Gymnastikinrättningen:	
1 vaktmästare, tillika eldare	310
Kansliet:	
1 vaktmästare, 1 fakultetsvaktmästare och 1 portvakt	310
Drätselverket:	
1 maskinist vid universitetsbyggnaden	210
1 ränteri- och kontorsvaktmästare	310
Lunds universitet:	
Biblioteket:	
3 vaktmästare och 1 eldare	240
Anatomisk-histologiska institutionen:	
1 preparator	140
1 vaktmästare	240
Fysiologiska institutionen:	
1 vaktmästare	240
Medicinskt-kemiska institutionen:	
1 vaktmästare	240
Patologisk-anatomiska institutionen:	
1 vaktmästare	240
Astronomiska observatoriet:	
1 vaktmästare	240
Botaniska institutionen:	
1 underträdgårdsmästare och 2 trädgårdsmedhjälpare	240
Fysiska institutionen:	
1 vaktmästare	240
Geologisk-mineralogiska institutionen:	
1 vaktmästare	240
Kemiska institutionen:	
1 vaktmästare	240

Zoologiska institutionen:	
2 vaktmästare	240
Historiska museet samt mynt- och medaljkabinettet:	
1 vaktmästare	240
Gamla bibliotekshuset:	
1 vaktmästare	240
Kansliet:	
1 vaktmästare (kursor)	240
Räntekammaren:	
1 universitetsvaktmästare och 1 eldare, tillika trädgårdsdräng	240
Karolinska mediko-kirurgiska institutet:	
1 preparator samt 1 maskinist och eldare	200
10 vaktmästare	300
Tandläkarinstitutet:	
1 vaktmästare	300
Farmaceutiska institutet:	
1 förste vaktmästare, 1 vaktmästare, tillika maskinist och eldare samt 1 vaktmästare	300
Tekniska högskolan:	
1 förste vaktmästare, 1 vaktmästare, 1 maskinist, 11 laboratorievakt- mästare och 1 reparatör	300
1 verkmästare	200
Chalmers tekniska institut:	
1 förste vaktmästare, 1 vaktmästare, 1 vaktmästare vid fysiska in- stitutionen, 1 vaktmästare vid elektrotekniska laboratoriet, 1 vakt- mästare vid kemiska laboratoriet och 1 vaktmästare vid maskin- laboratoriet	380
1 maskinist och 1 gårdskarl	280
Vårdanstalten i Lund för blinda med komplicerat lyte:	
2 vaktmästare	240
Tekniska läroverket i Örebro:	
1 vaktmästare, 1 laboratorievaktmästare samt 1 maskinist och eldare	310
Tekniska läroverket i Malmö:	
1 vaktmästare, 1 laboratorievaktmästare samt 1 maskinist och eldare	310
Elektriska fackskolan i Västerås:	
1 vaktmästare	380
Tekniska elementarskolan i Norrköping:	
1 vaktmästare	310
Tekniska elementarskolan i Borås:	
1 vaktmästare	240
Tekniska läroverket i Härnösand:	
1 vaktmästare, 1 laboratorievaktmästare samt 1 maskinist och eldare	380
Gymnastiska centralinstitutet:	
1 vaktmästare och 1 portvakt	300

Under nionde huvudtiteln:

Centralanstalten för försöksväsendet på jordbruksområdet:	
5 vaktmästare	300
Lantbruksinstitutet vid Ultuna:	
2 vaktmästare	310
Lantbruks- och mejeriinstitutet vid Alnarp:	
2 vaktmästare	240
Skogshögskolan:	
1 trädgårdsmästare och preparator	200
1 vaktmästare och maskinist samt 1 port- och planteringsvakt	300
Statens skogsförsöksanstalt:	
1 vaktmästare, tillika portvakt, maskinist och planteringsvakt	300
Veterinärhögskolan:	
1 vaktmästare och preparator samt 1 verkmästare vid hovbeslags- smedjan	200
1 vaktmästare vid ekonomiska avdelningen, 1 fodermarsk vid kirur- giska avdelningen, 1 fodermarsk vid medicinska avdelningen, 1 sjukvårdare vid kirurgiska avdelningen, 1 sjukvårdare vid medi- cinska avdelningen, 1 ladugårdsförman, 1 maskinist, 1 vakt- mästare vid kemiska avdelningen, 1 vaktmästare vid patologisk- anatomiska avdelningen, 1 port- och telefonvakt samt 1 auto- mobilförare	300
Statens veterinärbakteriologiska anstalt:	
1 vaktmästare och preparator	200
1 vaktmästare och 1 stallförman	300

Under elfte huvudtiteln:

Statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl.:	
1 vaktmästare	300
Flottans pensionskassa:	
1 vaktmästare	240

De sålunda föreslagna lönetilläggsbeloppen hava icke givit anledning till erinran, utan synas de mig väl avvägda. Med hänsyn till storleken av desamma och deras tillfälliga natur torde någon uppdelning av dem å lön och tjänstgöringspenningar icke behöva ifrågakomma, utan torde de i sin helhet böra hänföras till lönen.

Jag vill emellertid fästa uppmärksamheten därpå, att i de för de båda vaktmästarna vid länsstyrelsen i Göteborg föreslagna lönetilläggen inräknats de till nämnda befattningshavare sedan år 1921 från extra anslag under femte huvudtiteln till ortstillägg till vissa tjänstemän och betjänte vid landsstaten i Göteborgs och Bohus län utgående ortstillägg

å 75 kronor för år, vadan alltså en besparing med 150 kronor kan ske i det anslag för berörda ändamål å 3,750 kronor, som av Kungl. Maj:t i 1923 års statsverksproposition äskats å riksstaten för budgetåret 1923—1924.

De anslag, som skulle erfordras för utbetalandet av nu ifrågasvarande lönetillägg, uppgå med bortseende av de under elfte huvudtiteln uppförda lönetilläggen, vilka torde böra utgå av vederbörande pensionsanstalters medel, till följande belopp för respektive huvudtitlar, nämligen:

femte huvudtiteln	kronor 15,010: —
åttonde »	» 38,510: —
nionde »	» 8,200: —
	Tillhopa kronor 61,720 —.

Såsom redan nämnts avse nu angivna lönetillägg endast ordinarie befattningshavare. Emellertid torde vid någon eller några av omfördäda institutioner finnas anställda icke-ordinarie befattningshavare, vilka med avseende å avlöning och tjänstgöring likställts och fortfarande böra likställas med motsvarande ordinarie befattningshavare.

Det vill synas mig, som om billigheten krävde, att jämväl dessa befattningshavare komma i åtnjutande av nu berörda lönetillägg. Det torde emellertid lämpligen kunna överlätas åt Kungl. Maj:t att tilldela dylika befattningshavare de lönetillägg, som med tillämpning av för motsvarande ordinarie befattningshavare gällande beräkningsgrunder må kunna dem tillerkännas.

I händelse av bifall härtill torde påfordras vissa mindre förhöjningar av nyss angivna anslagssummor, vadan följande anslagsbelopp torde böra uppföras under nedannämnda huvudtitlar:

femte huvudtiteln	kronor 16,000: —
åttonde »	» 42,000: —
nionde »	» 10,000: —
	Tillhopa kronor 68,000: —.

Dessutom torde med hänsyn till möjligheten av utbetalande av lönetillägg till vissa icke-ordinarie befattningshavare, vilka lönetillägg icke utan svårighet låta sig på förhand beräkna, anslagen ifråga lämpligen böra betecknas såsom förslagsanslag.

De i statsverkspropositionen beräknade anslagsbeloppen uppgå till inalles 60,000 kronor. I händelse av bifall till vad nu föreslagits skulle alltså uppstå en sammanlagd merkostnad av 8,000 kronor, för vilket belopp emellertid utrymme torde kunna beredas i budgeten.

Under åberopande av det sålunda anförda hemställer föredragande departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

dels besluta, att till omförmälda ordinarie vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare skola under budgetåret 1923—1924 utgå tillfälliga lönetillägg med angivna belopp;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att, där vid någon av nu ifrågasvarande institutioner äro anställda icke-ordinarie befattningshavare, vilka med avseende å tjänsteställning och avlöning äro att likställa med sådana ordinarie befattningshavare, om vilka nu är fråga, tilldela sagda befattningshavare tillfälligt lönetillägg efter enahanda grunder, som gälla ifråga om tillfälliga lönetillägg åt motsvarande ordinarie befattningshavare;

dels till beredande av tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare å riksstaten för budgetåret 1923—1924 såsom extra förslagsanslag anvisa följande belopp, nämligen:

under femte huvudtiteln	kronor 16,000
» åttonde »	» 42,000
» nionde »	» 10,000;

dels ock besluta, att de tillfälliga lönetilläggen till vaktmästarna vid statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. och flottans pensionskassa skola utgå av respektive pensionsanstalters medel.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Elis Lindahl.